

Početna Stranica > ... > Pretraživanje Pravnih Stručnjaka > Pronađite Stručnjaka > Czechia

Pronađite stručnjaka

Sadržaj omogućio

Češka

Češka

I. Popisi i registri vještaka

U Češkoj postoji službeni popis vještaka.

U skladu s člankom 15. Zakona br. 254/2019 o vještacima, uredima vještaka i zavodima za vještačenje („Zakon o vještacima“), provedenog Provedbenom odlukom Ministarstva pravosuđa br. 503/2020 od 26. studenoga 2020., popis vještaka javno je dostupan.

Popis vještaka dostupan je [ovdje](#). Na popisu se nalaze i uredi vještaka te zavodi za vještačenje kvalificirani za obavljanje poslova vještačenja.

Ministarstvo pravosuđa nadležno je za održavanje popisa vještaka.

U skladu s člankom 5. stavkom 1. Zakona o vještacima, kako je proveden Odlukom br. 503/2020, vještaci moraju ispunjavati sljedeće kriterije kako bi ih se uvrstilo na popis:

- moraju imati registrirano sjedište, stalno prebivalište, adresu za kontakt ili prijavljeno prebivalište stranog državljanina u Češkoj
- moraju imati traženi stupanj obrazovanja (fakultetsko obrazovanje, ako je moguće, ili najviši postignuti stupanj obrazovanja)
- moraju imati najmanje pet godina aktivnog profesionalnog iskustva u predmetnom području i sektoru
- moraju imati dodatno specijalizirano obrazovanje ili potvrdu o stručnoj osposobljenosti (za područja i sektore navedene u Prilogu 2. Provedbenoj odluci br. 505/2020)
- moraju imati punu pravnu sposobnost (moraju moći u potpunosti sudjelovati u sudskom postupku)
- ne smiju biti kažnjavani (osoba ne smije biti pravomoćno osuđivana za namjerno ili iz nehaja počinjeno kazneno djelo povezano s obavljanjem dužnosti vještaka ili poslovnih djelatnosti, osim ako nije bila osuđena)
- moraju imati potreban materijal, tehnička sredstva i opremu
- moraju imati položen prijamni ispit koji organizira Ministarstvo pravosuđa
- ne smiju biti u stečaju
- u posljednjih pet godina ne smije im biti oduzeto ovlaštenje za obavljanje stručnih poslova zbog ozbiljne ili ponovljene povrede dužnosti vještaka i
- u posljednje tri godine ne smiju biti kažnjeni novčanom kaznom od 100 000 CZK ili više za prekršaje navedene u Zakonu o vještacima.

Za obavljanje aktivnosti ureda vještaka ili zavoda za vještačenje potrebno je ispuniti posebne uvjete iz članaka 6. i 7. Zakona o vještacima.

Vještaci moraju položiti prisegu kako bi se registrirali. Tekst prisege glasi: „Obećavam da ću se pri obavljanju vještačke dužnosti pridržavati zakona, da ću svoju stručnu djelatnost obavljati nepristrano i neovisno, da ću potpuno iskoristiti sva svoja znanja, da ću voditi računa o daljnjem obrazovanju i čuvati povjerljivost činjenica koje saznam tijekom obavljanja svojeg vještačkog rada.“

Za uvrštenje na popis vještaci moraju podnijeti zahtjev Ministarstvu pravosuđa.

Međutim, ne moraju se obvezati na kodeks ponašanja ili etički kodeks.

Vještake se može ukloniti s popisa zbog jednog od sljedećih razloga:

- smrti vještaka ili ukidanja ureda vještaka ili zavoda za vještačenje
- obavijesti vještaka da je prestao obavljati djelatnost vještaka
- stupanja na snagu odluke o oduzimanju ovlaštenja za obavljanje djelatnosti vještaka.

Prestanak prava na obavljanje djelatnosti vještaka nakon što ministarstvo oduzme ovlaštenje uređen je člankom 14. stavkom 1. Zakona o vještacima. Ta se odredba primjenjuje kad vještak više ne ispunjava uvjete za imenovanje, nije priložio dokaz o obveznom osiguranju od odgovornosti, nije u mogućnosti dugoročno obavljati svoj posao zbog zdravstvenih, stručnih ili drugih ozbiljnih razloga, na drugi je način neaktivan (sastavio je manje od tri vještačenja u prethodnih pet godina) ili ozbiljno ili uporno krši obveze propisane Zakonom o vještacima.

Ministarstvo pravosuđa redovito ažurira popis vještaka.

Vještaka možete pronaći s pomoću [alata za pretraživanje](#). Taj alat za pretraživanje uključuje sve vještake, urede vještaka i zavode za vještačenje.

Vještaci su upisani na popis prema području, sektoru i, ako je potrebno, prema specijalizaciji. Zakonom o vještacima trenutno su utvrđena 52 glavna područja. Prilog 1. Provedbenoj odluci br. 505/2020 sadržava popis vještaka iz sektora u različitim područjima stručnosti.

Vještaci moraju podatke o svojem vještačenju elektronički unijeti u registar vještačenja koji je dostupan na daljinu, a održava ga Ministarstvo pravosuđa.

II. Kvalifikacije vještaka

Vještacima se mogu imenovati samo one osobe koje su stekle traženi stupanj obrazovanja i imaju minimalno aktivno profesionalno iskustvo u specijaliziranim područjima i sektorima. Članstvo u profesionalnoj organizaciji vještaka nije uvjet za obavljanje djelatnosti vještaka.

Međutim, za određena stručna područja i sektore zahtijeva se dokaz o stručnoj osposobljenosti koji izdaje strukovno udruženje s obveznim članstvom osnovano u skladu sa zakonom, primjerice u građevinskom sektoru (u skladu s Prilogom 2. Provedbenoj odluci br. 505/2020) za obavljanje vještačke djelatnosti u tom sektoru.

Vještaci su dužni obnavljati ili proširivati svoje znanje. Ministarstvo pravosuđa uključeno je u osposobljavanje i daljnju profesionalnu podršku vještaka.

III. Naknada za rad vještaka

Naknada za rad vještaka uređuje se ugovorom s klijentom koji traži vještačenje ili Zakonom o vještacima i Provedbenom odlukom br. 504/2020 o naknadama za vještake.

Ne postoje ograničenja povezana s naknadom za rad vještaka. Ugovorna naknada nije dopuštena ako vještačenje traži javno tijelo (npr. sud ili upravno tijelo).

Osim naknade, vještak ima pravo na naknadu novčanih troškova i naknadu za izgubljeno vrijeme, uključujući i vrijeme provedeno na putovanju povezanom s vještačenjem u mjesto u kojem se ne nalazi njegovo registrirano sjedište.

Vještaci koje imenuje sud mogu primati predujmove.

Naknade za vještake plaćaju se kako slijedi:

Građanski postupak

Troškovi postupka uključuju naknade za vještake. Svaka stranka snosi vlastite troškove i troškove svojih zastupnika. Sud stranci koja u potpunosti dobije spor u određenom slučaju nadoknađuje troškove koji su nastali

tijekom učinkovitog izvršavanja ili obrane njezinih prava protiv stranke koja je izgubila spor. Ako stranka samo djelomično dobije spor, sud pravedno raspoređuje nadoknadu troškova ili proglašava da nijedan sudionik nema pravo na takvu nadoknadu. Ovisno o ishodu postupka, država ima pravo da joj stranke nadoknade troškove postupka koje je sama snosila ako se ne očekuje da će stranke biti izuzete iz sudskih pristojbi.

Kazneni postupak

Država snosi troškove vođenja kaznenih postupaka, uključujući postupke izvršenja. Ako se tuženik pravomoćno proglašeni krivim, dužan je državi platiti paušalni iznos kao naknadu za takve troškove, uključujući i slučajeve kad se u postupku zatraži vještačenje. Država u potpunosti snosi troškove koji premašuju taj paušalni iznos. Osim nekih iznimaka, država ne snosi troškove vještačenja koje nije zatražila ona sama.

IV. Odgovornost vještaka

U skladu sa Zakonom o vještacima vještaci su odgovorni za počinjene prekršaje (članak 39.) ili za moguće počinjenje kaznenog djela krivokletstva ili lažnog vještačenja ako je nalaz vještačenja lažan, krajnje iskrivljen ili nepotpun (članak 346. Zakona br. 40/2009, Kazneni zakon).

Zakonom o vještačenju propisuje se i posebna odgovornost vještaka u skladu s privatnim pravom. Vještaci su dužni naknaditi svaku štetu koju prouzroče svojim vještačenjem. Međutim, oslobađaju se odgovornosti ako dokažu da štetu nisu mogli spriječiti ni uz sve uložene napore koji se od njih traže.

Odgovornost vještaka ne podliježe zakonski određenom ograničenju.

Obvezno osiguranje vještaka pridonosi pokrivanju njihove odgovornosti za štetu prouzročenu obavljanjem vještačenja.

V. Dodatne informacije o postupcima vještačenja

Glavni propisi koji se primjenjuju na vještačenje u Češkoj su Zakon br. 254/2019 o vještacima, uredima vještaka i zavodima za vještačenje, Zakon br. 99/1963, Zakon o parničnom postupku, Zakon br. 141/1961 o kaznenim sudskim postupcima (Zakon o kaznenom postupku) i Zakon br. 500/2004, Zakon o upravnom postupku.

Opća pravila za imenovanje vještaka koje provode javna tijela slična su za postupke pred građanskim, kaznenim i upravnim sudovima.

Samo ovlaštene osobe mogu upotrebljavati nazive „vještak”, „ured vještaka” i „zavod za vještačenje”.

U češkom pravosudnom sustavu ne postoji razlika između vještaka koje je imenovao sud, vještaka za stručna područja, vještaka za pravo ili drugih vrsta vještaka.

Na popis vještaka upisano je ukupno otprilike 6000 vještaka.

1. Imenovanje vještaka

Vještaka može imenovati sud, drugo javno tijelo ili stranke u postupku.

U građanskim i upravnim postupcima nije moguće imenovati vještaka prije početka postupka.

U kaznenom postupku člankom 105. stavkom 1. Zakona o kaznenom postupku predviđa se sljedeće: „Ako je za pojašnjenje činjenica koje su važne za kazneni postupak potrebno stručno znanje, tijelo koje sudjeluje u kaznenom postupku treba zatražiti mišljenje stručnjaka. Ako to nije dovoljno zbog složenosti pitanja koje se ocjenjuje, tijelo uključeno u kazneni postupak imenuje vještaka. U predsudskom postupku vještaka imenuje tijelo uključeno u kazneni postupak koje smatra da je vještačenje potrebno za donošenje odluke (kao što je policajac ili javni tužitelj), u suprotnom, vještaka imenuje javni tužitelj ako je predmet vraćen na daljnju istragu ili predsjedavajući sudac u sudskom postupku. O imenovanju vještaka obavješćuje se optuženik, a u sudskom postupku i javni tužitelj. O imenovanju vještaka obavješćuju se i druge osobe ako se smatra da je potrebno da nešto učine ili dopuste u vezi s provođenjem vještačenja, primjerice da vještaku omoguće pristup određenom

mjestu.”

1.a Imenovanje na prijedlog suda

Sud može imenovati vještake za ocjenu stručnih činjeničnih pitanja koja su potrebna u konkretnom slučaju. U građanskom i kaznenom pravu postoje i slučajevi u kojima je imenovanje vještaka obvezno (neki slučajevi proizlaze i iz sudske prakse). Vještaci se mogu imenovati za prethodni ili preodsudski postupak.

Člankom 105. stavkom 1. Zakona br. 141/1961 o kaznenim sudskim postupcima (Zakon o kaznenom postupku) predviđa se sljedeće: „Ako je za pojašnjenje činjenica koje su važne za kazneni postupak potrebno stručno znanje, tijelo koje sudjeluje u kaznenom postupku treba zatražiti mišljenje stručnjaka. Ako to nije dovoljno zbog složenosti pitanja koje se ocjenjuje, tijelo uključeno u kazneni postupak imenuje vještaka.”

Ne postoje bitne razlike u imenovanju vještaka u postupcima pred građanskim, kaznenim i upravnim sudom.

Vještaci su zakonski obvezni prijaviti svaki sukob interesa.

U predmetima u kojima sud imenuje vještake mora ih odabrati s popisa vještaka. Osim ako to okolnosti onemogućuju, imenuju se vještaci koji imaju sjedište ili adresu za kontakt u okrugu regionalnog suda u kojem sud ima sjedište ili podružnicu. Ako takav vještak nije na popisu ili nijedan od evidentiranih vještaka ne može pripremiti nalaz, sud iznimno može imenovati osobu koja se ne nalazi na tom popisu, „*ad hoc* sudskog vještaka” (članak 26. Zakona o vještacima) da pripremi nalaz vještačenja.

1.b Imenovanje na prijedlog stranaka

Stranke u postupku mogu imenovati vještaka kad god to žele. Nalaz vještačenja koji je pripremio vještak (koji je upisan na nacionalni popis) kojeg je imenovala stranka jednako je valjan kao i nalaz vještaka kojeg je imenovao sud. Međutim, takav nalaz mora sadržavati klauzulu vještaka u kojoj se navodi da je vještak svjestan posljedica podnošenja svjesno lažnog nalaza vještačenja (članak 127.a Zakona o parničnom postupku, članak 110.a Zakona o kaznenom postupku).

Stranke se pri imenovanju vještaka ne moraju pridržavati posebnog postupka. Međutim, nalaz vještačenja mora sadržavati podatke o tome prima li vještak ugovornu naknadu i ta naknada ne smije ovisiti o ishodu njegova vještačenja.

Obje stranke u postupku ne mogu istodobno imenovati vještaka.

Sud ne može naložiti objema strankama da imenuju istog vještaka (kao u sporovima male vrijednosti ili ubrzanim postupcima) umjesto da svaka imenuje svojeg vještaka.

Stranke u sporu moraju vještaku dati detaljne upute i pitanja na koja treba odgovoriti.

2. Postupak

2.a Građanski postupci

Ako sud sumnja u ispravnost nalaza vještačenja ili ako je on nejasan ili nepotpun, od vještaka se mora zatražiti pojašnjenje ili dodatne informacije. Ako se to ne dogodi, sud će nalaz vještaka dati na preispitivanje drugom vještaku. Vještake se obično unakrsno ispituje tijekom suđenja.

Mišljenje vještaka nikada ne obvezuje sud. Nalaz vještaka jednako je važan kao i svi ostali dokazi te ga je sudac dužan procijeniti objektivno i uzimajući u obzir ostale dokaze. Ne postoji pretpostavka točnosti nalaza vještačenja koji je podnio vještak kojeg je imenovao sud. Nalaz vještaka kojeg je imenovala stranka jednako je valjan kao i nalaz vještaka kojeg je imenovao sud.

Stranke mogu prigovorima osporiti nalaz.

Ne postoji postupak prema kojem se vještaci sastaju ili unakrsno ispituju prije suđenja kako bi se pitanja suzila i sud bolje razumio razlike u mišljenju. Vještaci smiju biti u kontaktu sa strankama tijekom postupka, ali ne smiju podnijeti nalaz ako postoji sumnja u njihovu nepristranost.

Čim vještak postane svjestan bilo koje činjenice koja ga isključuje, mora obavijestiti stranku koja je zatražila nalaz, a ista se obveza primjenjuje i na druge stranke u postupku. Tijelo koje je imenovalo vještaka odlučuje o njegovu izuzeću.

Stranke u postupku dužne su surađivati s vještacima. U nekim se slučajevima od stranaka traži da ih vještak pregleda ili ispita.

Konkretno, vještak ne mora održati sastanke sa strankama kako bi prikupio njihove komentare.

1. Vještačenje

Nalaz vještačenja mora biti potpun, istinit i treba se moći pobijati. Formalni zahtjevi koje treba ispuniti nalaz vještačenja utvrđeni su u člancima 27. i 28. Zakona o vještacima i Provedbenoj odluci br. 503/2020.

Dijelovi koje mora sadržavati nalaz vještačenja:

- naslovna stranica
- opis zadatka
- popis izvora
- nalazi
- mišljenje
- dovoljno detaljno obrazloženje da se omogući provjera
- zaključak
- prilozi
- klauzula vještaka
- otisak vještakova pečata
- potpis (kvalificirani elektronički potpis za nalaz u elektroničkom obliku).

Vještaci ne moraju dati preliminarni nalaz.

U svojim nalazima vještaci nisu dužni uzeti u obzir argumente stranaka izvan okvira sudskog zadatka.

Vještaci su dužni svoje vještačenje obavljati osobno i samo u području, sektoru i, ako je potrebno, specijalizaciji za koju su ovlašteni, s dužnom pažnjom, neovisno, nepristrano i u dogovorenom ili zadanom roku. Vještaci mogu, uz suglasnost osobe koja traži nalaz, imenovati savjetnika koji će razmotriti podredna pitanja.

Vještaci moraju čuvati povjerljivost povezanu s obavljanjem svojeg posla.

Vještaci mogu odbiti predati nalaz samo iz razloga propisanih zakonom (članak 19. Zakona o vještacima).

Vještaci predaju nalaz u pisanom obliku. Zakon dopušta podnošenje nalaza vještačenja u elektroničkom ili usmenom obliku ako je s tim suglasan podnositelj zahtjeva.

Od vještaka se može tražiti da svoje mišljenje pred sudom potvrde, dopune ili objasne.

2. Sudska rasprava

Vještaci su dužni prisustvovati pripremnoj raspravi ako ih sud pozove.

Osim toga, moraju se pojaviti na usmenoj raspravi kako bi odgovorili na pitanja koja su postavili sud i stranke kad su na to pozvani.

Vještake se obično unakrsno ispituje tijekom suđenja.

Navedene informacije prikupljene su u okviru projekta „Pronađite vještaka” od kontakata iz različitih država članica koje je odabrao Europski institut za stručno znanje i vještačenje (EETI).

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.